

PRAKTIKUM č. 22

ANALÝZA LIDSKÉHO GENOTYPU

**Detekce alel v lidské DNA
pomocí PCR a restrikční analýzy**

Zásady práce s malými objemy a enzymy

- Při pipetování malých objemů roztoků a enzymů se ujistíme že:
  - (1) používáme při manipulaci se zásobními roztoky vždy novou, sterilní špičku (zabráníme tak vzájemné kontaminaci zásobních roztoků)
  - (2) máme jednorázovou špičku ponořenou v roztoku, který odebíráme
  - (3) pipetovaný objem je správný (vyžaduje zkušenost)
  - (4) jsme skutečně přenesli požadovaný roztok do další zkumavky a tento neulpěl na stěnách (případně krátce zcentrifugujeme)
  - (5) enzym přidáváme do reakce až po přidání příslušného pufru
  - (6) enzymy uchovávány ve směsi pufru s glycerolem - při pipetování ulpívá velké množství zásobního roztoku na špičce z venku – proto ponořujeme špičku do zásobního roztoku pouze nezbytně hluboko pod hladinu

Nasazení PCR reakce

- Podle tabulky v protokolu připravíme master mix pro 4 PCR reakce
- K alikvotním podílům (25 μ l) přidáme 3 μ l DNA jednotlivých pacientů (vzorky A-D)
- Promícháme, zcentrifugujeme a vložíme do amplifikátoru
- Spustíme program A: 48 MTHFR
- Amplifikace trvá cca 80 minut

MTHFR

Methylentetrahydrofolátreduktáza

- podílí se na metabolismu homocysteinu
- **Mutace** v *mthfr* genu vedou v konečném důsledku ke zvýšení rizika žilní trombózy a onemocnění koronárních arterií
- Záměna $C_{677} \Rightarrow T_{677}$ k tvorbě termolabilního proteinu (MTHFR-T)

DETEKCE GENOTYPU V GENU PRO MTHFR

- PCR amplifikace části genové sekvence *mthfr* (o délce 198bp)
- PCR produkt podroben štěpení *Hinf* I
- Cílové místo restriktázy *Hinf* I

PCR PRODUKTY A MÍSTA *Hinf* I

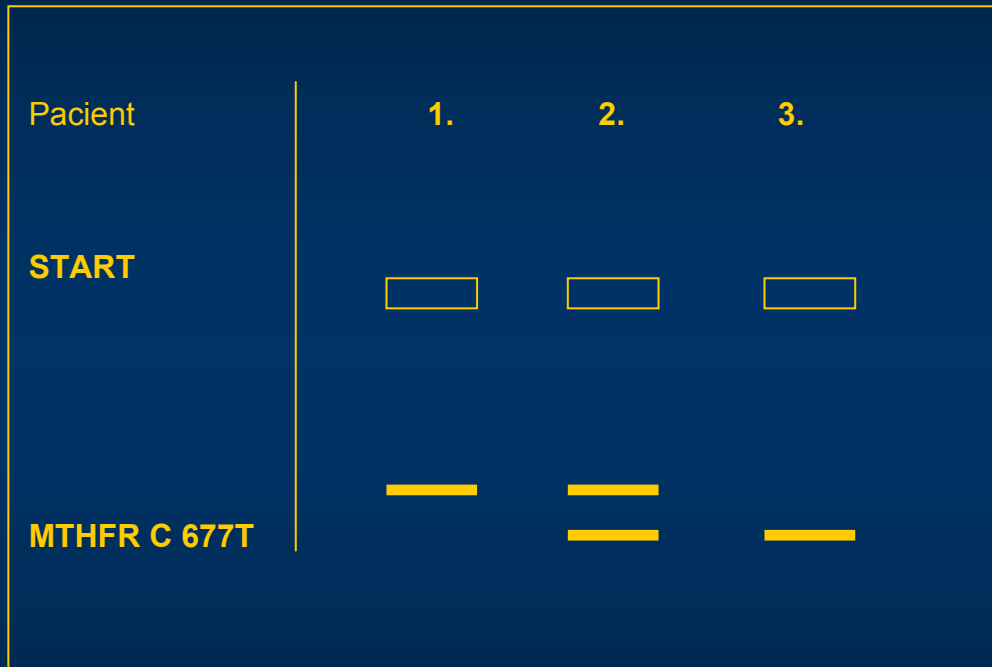
- Standardní protein:

tgaaggagaaggtgtctgcgggagcgattcatcatcacgcagcttttctt
gaggctgacacattcttccgctttgtgaaggcatgcaccgacatgggcatca
cttgcccatcgtccccgggatcttcccatccaggtgaggggcccaggaga
gcccataagctccctccaccccactctcaccgcaccgtcct

- Mutovaná termolabilní forma:

tgaaggagaaggtgtctgcgggagtcgattcatcatcacgcagcttttctt
tgaggctgacacattcttccgctttgtgaaggcatgcaccgacatgggcatca
cttgcccatcgtccccgggatcttcccatccaggtgaggggcccaggaga
gcccataagctccctccaccccactctcaccgcaccgtcct

Klíč pro hodnocení výsledků

Pacient 1: MTHFR C677T

Pacient 2: MTHFR C677T

Pacient 3: MTHFR C677T

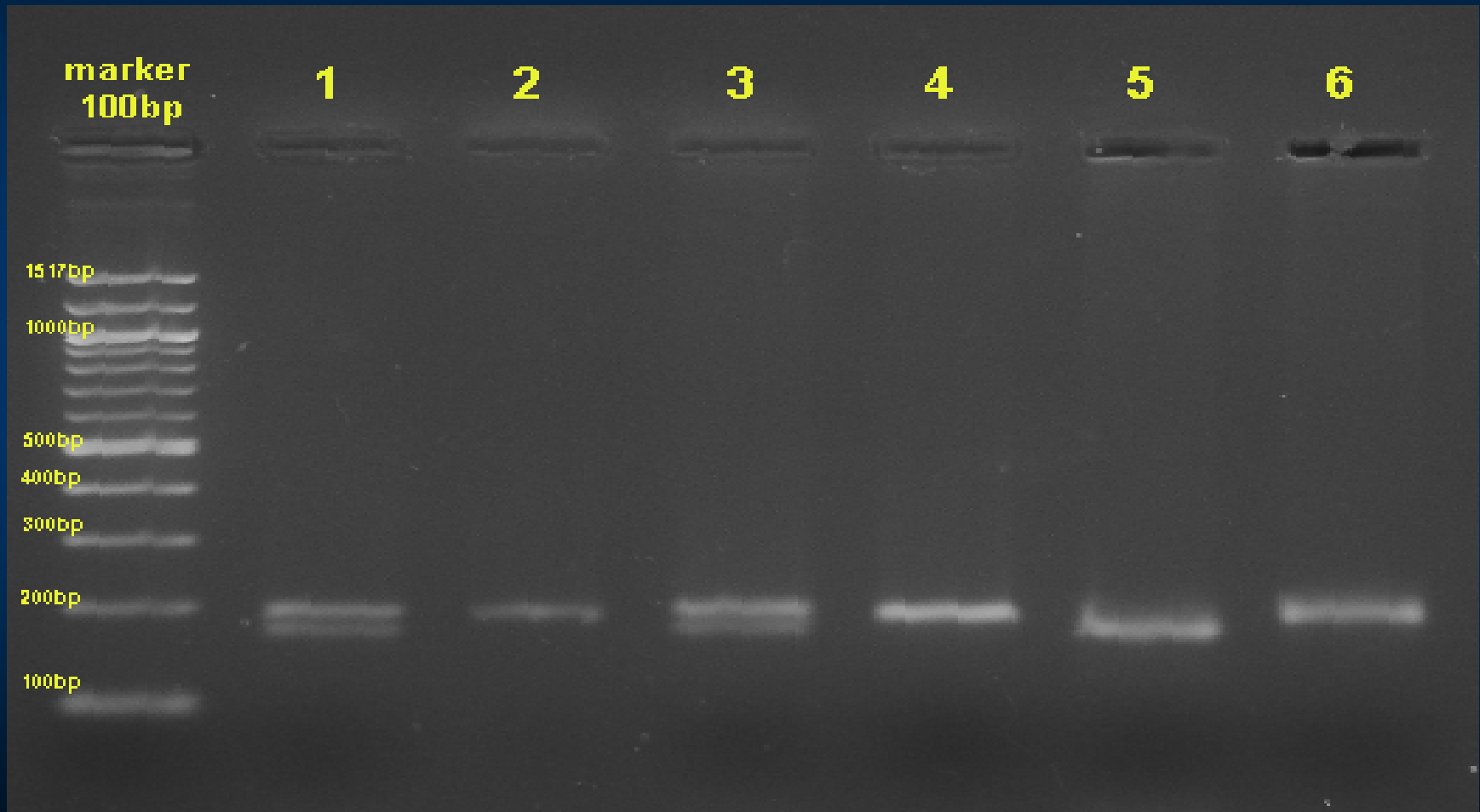
negativní

pozitivní/heterozygot

pozitivní/homozygot

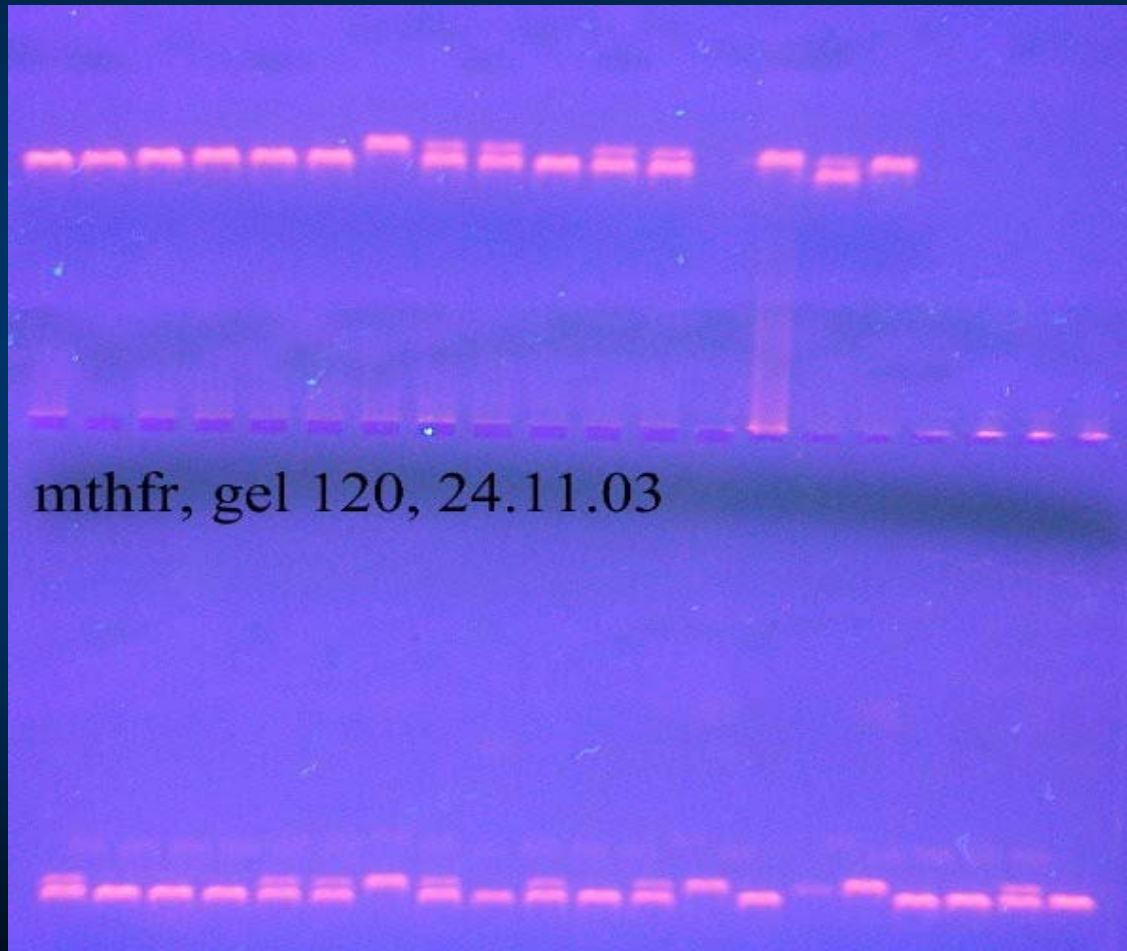
Výsledky vyšetření 6 pacientů

úkol: podle klíče v protokolu určete jejich genotypy

VÝSLEDKY VYŠETŘENÍ V KLINICKÉ PRAXI

RESTRIKČNÍ ŠTĚPENÍ

- Do 4 označených zkumavek přepipetujeme po 5 μ l příslušného PCR produktu
- Do každé reakce přidáme 1 μ l NEB pufru č. 2, 3,5 μ l vody a 0,5 μ l enzymu *Hinf* I
- Po promíchání a krátké centrifugaci inkubujeme vzorky 3 hodiny při 37 °C
- Poté budou vzorky zamraženy a uchovány do příštího týdne, kdy provedeme ELFO analýzu a vyhodnocení genotypů pacientů v genu *mthfr*